

Vasalunds Förskolas kvalitetsredovisning läsåret 2025/2026

I enlighet med skollagens krav på bred delaktighet är denna rapport baserad på en gemensam utvärdering av verksamheten på Vasalunds Förskola läsåret 2025/2026. Genom att systematiskt sammanställa röster och erfarenheter från både förskollärare, övrig personal, barn och vårdnadshavare har vi säkrat ett brett medägarskap i vårt kontinuerliga kvalitetsarbete.

Vasalunds förskolepedagog på topp !!

Vasalunds Förskola - grundvision	2
Organisation, förutsättningar och statistik	3
Kompetensutveckling	5
Personalstatistik och barnstatistik	6
Åtgärder enligt föregående års sammanställning	7
Normer och värden	9
Omsorg, utveckling och lärande	9
Systematiskt kvalitetsarbete höstterminen 2025	10
Systematiskt kvalitetsarbete vårterminen 2026	12
Analys – Vad gjorde pedagogerna som ledde till barnens utveckling?	13
Förutsäggande tankar – förväntade effekter, en analys över tid	13
Analys – lekens betydelse för barns lärande och sociala utveckling	14
Lärmiljö	15
Språkutveckling och modersmål	16
Anpassat stöd	17
Samarbetet hem och förskola	18
Övergång och samverkan	20
Klagomålsrutiner	21
Sammanfattning av vårt arbete kring kränkande behandling och våra aktiva åtgärder mot diskriminering	21
Roller och ledarskap i undervisningen	22
Framåtsyftande strategier	22
Framgångsfaktorer, rektors reflektioner	23
Huvudmannens kommentarer – bedömning – åtgärder	24
Källförteckning	25-26

Vasalunds Förskola - grundvision

Medmänskliga relationer är det som Vasalunds Förskola har mest centralt i verksamheten. Genom åren har vi utvecklat ett antal bärande principer som är fundamentet för vår förskola idag. Dessa principer vilar på aktuell forskning om relationers betydelse, barns tidiga lärande och utveckling, samt på den avgörande betydelse som de första fem åren har i varje människas liv.

Vi utgår från en holistisk syn på människan och strävar efter att stimulera alla delar av barnets utveckling. På detta sätt får barnen möjlighet att nå sin fulla potential. Vår ambition är att skapa en trygg, lärorik och lustfyllda miljöer med en utbildning som håller hög kvalitet och lägger en stabil grund för ett framtida lärande.

Målsättning i NKS: I förskolan får varje barn en utbildning av hög kvalitet som ger barnet goda möjligheter till lek, rörelse, utveckling och lärande samt förberedelse för fortsatt utbildning.

Vårt arbetssätt förenar barnens inflytande med ett systematiskt arbete för att säkerställa att förskolans hela läroplansuppdrag integreras i den dagliga utbildningen. Vår verksamhet bygger på nära samarbete med föräldrarna och genomsyras av ett genuint engagemang med en stark pedagogisk samsyn som säkrar stabilitet och kvalitet i barnens utbildning.

Vasalunds Förskola definierar en likvärdig utbildning som en verksamhet där samtliga barn – oberoende av bakgrund eller behov – tillförsäkras optimala möjligheter till utveckling och delaktighet utifrån sina unika förutsättningar. Verksamheten karaktäriseras av en medveten balans mellan fasta strukturer och ett utforskande arbetssätt.

Organisation, förutsättningar och statistik

Sedan 2004 har förskolan bedrivit en framgångsrik verksamhet i en anpassad villa på Husensjö, med närhet till flera lekplatser och grönområden. Förskolans lärmiljöer är medvetet utformade för att främja och stödja barnens lärande, utveckling och delaktighet. Lokalernas kapacitet och arkitektur är dimensionerad för cirka 50 barn, vilket balanserar väl

med det aktuella antalet inskrivna barn och skapar förutsättningar för en trygg och tillgänglig utbildning.

Under läsåret 2025–2026 var verksamheten organiserad i fyra barngrupper, fördelade utifrån barnens ålder, sociala relationer och utvecklingsnivå: två småbarnsgrupper och två storbarnsgrupper (11-14 barn/grupp). För de äldre barnen bedrivs den pedagogiska verksamheten utomhus varannan vecka. Detta ger barnen en bredare möjlighet till en mer aktiv vardag och till att på olika sätt utforska och skapa en god relation till naturen och sin lokala omgivning.

Våra medarbetare är vår allra största tillgång. Med sitt engagemang, sin närvaro och sin genuina omsorg för varje barn, gör de skillnad varje dag. De är lösningsfokuserade, nyfikna och kreativa - alltid möta varje barns och drivkraft skapar dynamisk miljö där växa. Tack vare deras ställa om vid snabba förskola i takt med relationsskapande

redo att anpassa sig och unika behov. Deras flexibilitet en trygg men samtidigt både barn och kollegor kan passion och förmåga att förändringar blomstrar vår barnens utveckling, med föräldrar och

Genom ledningens pågående akademiska fortbildning skapas en stark koppling mellan beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund i förskolans dagliga arbete. Rektors deltagande i Skolverkets chefs- och rektorsutbildningar fungerar som en direkt kanal för att implementera nya forskningsrön om barns lärande och utveckling i vår personalgrupp. Detta bidrar till en levande kultur av livslångt lärande, där fortbildning värderas högt på alla nivåer i organisationen. När förskolan 2024 deltog i statliga kvalitetsdialoger med Skolverket och SPSM blev det ett värdefullt och långsiktigt verktyg för att granska och utveckla vårt systematiska kvalitetsarbete. Genomgången belyste förskolans styrkor och utmaningar gällande måluppfyllelse, förutsättningar och framgångsfaktorer. Särskilt fokus lades på framgångsfaktorn kompensatoriska insatser, där dialogen gav oss verktyg att granska hur vi riktar resurser, anpassningar och personalens spetskompetens. Detta för att effektivt utjämna skillnader i barnens förutsättningar och garantera en helt likvärdig utbildning för alla individer i barngrupperna.

Intresset för vår verksamhet är stort. I vår kö väntar över 40 barn, utöver kön har vi föräldrar som ringer, oftast någon varje vecka, och undrar om det finns möjlighet till plats. Detta visar på en hög efterfrågan och styrelsen har ambitionen att starta ytterligare en förskola för att kunna tillgodose behovet. Tyvärr innebär det rådande ekonomiska läget i kommunen att planerna tillfälligt inte kan förverkligas, eftersom kommunen inte godkänner nya ansökningar. Förskolans ekonomi präglas av balans och stabilitet och genom extra tilldelning baserad på socioekonomiska faktorer har vi haft möjlighet att möta några av de särskilda utmaningar som vår verksamhet står inför. Vi arbetar kostnadseffektivt och fördelar resurserna på ett sätt som både tar hänsyn till verksamhetens behov samtidigt som det ekonomiska läget i samhället.

För att främja språk och social utveckling för alla inskrivna barn på Vasalunds Förskola erbjuds barnen 20-timmars veckoschema, även till barn med allmän förskoleplats. Vi erbjuder än idag gratis busskjuts (från 4 år) som en del av vårt likabehandlingsarbete. Våra barn kommer från hela kommunen och busskjutsen

möjliggör det fria förskolevalet även för de familjer som inte har ekonomiska förutsättningar att kunna ta sig till förskolan.

På Vasalunds Förskola använder vi gemensamma plattformar som Google Drive och TVRÅ.

Dessa verktyg underlättar pedagogernas arbete och ger en bra struktur för verksamhetens organisation. Underlaget i plattformarna fungerar som ett stöd för pedagogerna, då det tydliggör förskolans riktlinjer för verksamhetens vardagsmoment. Våra SKA-utvecklare är konstant i arbete för att ta fram nya underlag samt förenkla och förstärka SKA-arbetet på vår plattform i Google Drive. Detta för att tydliggöra och underlätta för samtliga medarbetare. SKA-arbetet präglas till stor del av ett kontinuerligt pågående samarbete, eftersom arbetet är levande och kan påverkas av olika faktorer under läsåret. Förskollärarna har fyra timmar/v för planering och reflektion – både enskilt och tillsammans i arbetslag – vilket är avgörande för verksamhetens utveckling och den dagliga kvaliteten. Pedagogerna har tillgång till individuella iPads och bärbara datorer inom arbetslagen, med möjlighet till hemlån. Detta skapar goda förutsättningar för att flexibelt förlägga förtroendetiden utifrån individuella behov.

Verksamheten vilar på en juridisk och pedagogisk grund bestående av Skollagen (2010:800), Diskrimineringslagen, Arbetsmiljölagen och Skolförordningen. Utbildningen utgår från Lpfö 18 (reviderad 2025), barnkonventionen, Skolverkets allmänna råd samt gällande regler från Folkhälsomyndigheten och miljöförvaltningen. Genom förskolans grundprinciper och ett strukturerat, systematiskt kvalitetsarbete (SKA) förbättras och förfinas det dagliga arbetet kontinuerligt. Detta gynnar både det enskilda barnets utveckling och förskolans långsiktiga måluppfyllelse. Pedagogerna använder egenkonstruerade mallar som ger en tydlig, terminsvis översikt över processerna. Samarbetet kring kvalitetsmålen bidrar till en ökad samsyn mellan arbetslagen, vilket utgör en bärande del av vår verksamhet.

Kompetensutveckling

Vi arbetar ständigt och ihärdigt med att utveckla oss, både som individer, pedagoger och som förskola. Detta har banat väg för ett nytt arbetsmaterial som vi introducerade i början av läsåret. Materialet heter Neuro Mind Games och innehåller praktiska övningar som stärker samarbetet mellan våra hjärnhalvor. Vi kallar materialet för "Hjärngympa" (Neuro Brain Games) och alla barngrupper genomför flera gånger i veckan övningar anpassade efter miljö och barnens utveckling. Under föräldramötet fick alla föräldrar prova på och det blev många glada skratt då det visade sig vara svårt för många.

Förskolans legitimerade kompetens och vetenskapliga grund har under 25/26 stärkts ytterligare genom att en medarbetare tog sin förskollärarexamen efter distansstudier. Samma år genomgick en annan pedagog en akademisk handledarutbildning för verksamhetsförlagd utbildning (VFU), vilket höjde kvaliteten i både undervisningen och vårt mottagande av studenter. För att möta läroplanens revideringar har personalen även deltagit i föreläsningen *Förskola i vår tid*, och två medarbetare har genomgått en ledarskapsutbildning kopplad till det nya läroplansuppdraget. Dessutom har hela personalgruppen utbildats i kollegial kommunikation och implementerat SBI-modellen som struktur för professionell konflikthantering. Med anledning av att flera barn varit föremål för utredningar har vi lagt ett medvetet fokus på NPF-spektrumet där vi med riktade föreläsningar som *Barn i behov av*

stöd, NPF och Språklig förebild har tillägnat oss en högre medvetenhet, vilket gett bättre förutsättningar att utforma och tillgodose barnens behov av anpassningar. Det kontinuerliga kvalitetsarbetet säkras också genom vetenskapliga artiklar och utbildningsmaterial från förskoleforum.se, där vi bland annat studerat *Barngruppens psykologi*. Inför nästa läsår kommer all personal, i samverkan med skolans personal, att läsa boken *Barnen som utmanar* av Hadar Nordin och Gustav Sundh. Detta sker som en del i vårt gemensamma arbete för att skapa en ännu starkare samsyn kring bemötande och förhållningssätt.

Personalstatistik - Totalt 11 anställda	
Rektor / Skolchef 26 års erfarenhet, utbildad skolchef, rektorsutb. 2026-29 Anställd (80 %)	Administratör / Pedagogisk resurs Utbildad inom pedagogik, administration och IT 1 Anställd (50 %)
Förskollärare 4 legitimerade förskollärare, en i varje barngrupp 1 anställd (100 %) 3 anställda (75 %)	Barnskötare 4 utbildade barnskötare varav 1 även psykolog 1 barnskötare/ psykolog (80 %) 1 barnskötare (100 %) 2 barnskötare (75 %)
1 Resurs till barn i behov av särskild anpassning 100%	
• Antal inskrivna barn: 50 Antal barn i kö: 45 Språk: 100 % av barnen är flerspråkiga och möter mellan ett och tre olika hemspråk i sin vardag	

Vi är stolta och tacksamma över att allt fler väljer Vasalunds Förskola. Det gångna året har kön till våra platser växt ytterligare. Att vår förskola är så starkt efterfrågad motiverar oss att fortsätta leverera trygghet och kvalitet varje dag.

Vi har ingen möjlighet att erbjuda platser till de barn som står i vår långa kö, vilket inskränker familjernas faktiska valfrihet. Situationen är djupt beklaglig för de drabbade vårdnadshavarna och barnen. En direkt och oroande konsekvens är att vissa barn hålls hemma längre, vilket innebär att de går miste om den viktiga pedagogiska grund och förberedelse inför skolstarten som förskolan ska ge.

Åtgärder enligt föregående års sammanställning

1. Stärka språkutvecklande arbete – I samarbete med hemmen
2. Planera fler rörelseaktiviteter - Hjärngympa med hela kroppen
3. Uppdatera kollegiala processer - Stärk det kollegiala lärandet utifrån ny läroplan

Normer och värden

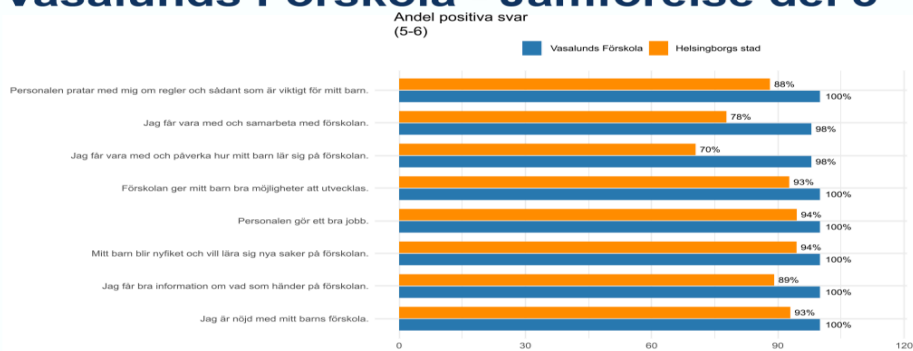
Trygghet och trivsel är centrala delar i arbetet med att ge varje barn de bästa förutsättningarna för ett framtida liv i välmående, sund utveckling och hälsa. Vi arbetar aktivt med framgångsfaktorn att ge barnen personlig feedback på positiva handlingar, med resultatet att barnen är trygga, hjälpsamma samt utvecklar självtillit och självständighet. Genom en uppskattande kommunikation stärker vi barnens positiva tankemönster vilket är avgörande för deras självbild. Vi möter barnen på ett stärkande sätt när de hamnar i affekt och ger stöd när de behöver hitta positiva lösningar för att möta sina känslor. Detta lägger grunden för att barnen ska utvecklas till trygga medmänniskor med god förmåga till konflikthantering och diplomati – kompetenser som är avgörande i ett globaliserat och mångkulturellt samhälle.

Varje läsår inleds med våra grundprinciper vilka är en bärande struktur för att säkerställa likvärdighet, etablera tydliga rutiner samt skapa en trygg och trivsamt miljö för alla barn i verksamheten. Vi har under många år aktivt arbetat på med dessa principer och ser att det gynnar verksamheten när alla vet vilken värdegrund och rutiner som gäller på förskolan. Sempel mellan kollegor, barn och vårdnadshavare främjar allas välmående och genom att arbeta systematiskt skapar vi den förutsägbarhet och trygghet som krävs för att alla ska trivas och utvecklas. Barnen delas i mindre grupper där vi integrerar olika värdegrunds-material som en naturlig del i undervisningen. Barnets enskilda utveckling följs kontinuerligt med hjälp av lärloggar, bland annat i det digitala verktyget "TYRA" samt i förskolans samlade observationsmatris mm.

"Skoltempens" Enkätundersökning

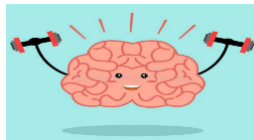
Resultatet i "Skoltempens" enkätundersökning under året gav återigen 100 % måluppfyllelse på många av frågeställningarna vilket vi är glada och stolta över. På Vasalunds Förskola erbjuder vi en stark gemenskap, mellan pedagoger, barn och föräldrar, där positiva relationer och engagemang är kärnan.

Vasalunds Förskola - Jämförelse del 3

Utvecklande tankesätt. Vi fortsätter att arbeta utifrån ett utvecklande förhållningssätt inspirerat av Carol Dwecks teori om Growth Mindset (Dweck, 2015) där vi ser utmaningar som möjligheter till lärande, utforskande och utveckling. I vår verksamhet vill vi skapa en trygg och tillåtande miljö där barnen vågar prova, tänka nytt och utvecklas i sin egen takt. Fokus ligger inte på att "göra rätt", utan på att våga försöka, utforska och lära tillsammans med andra.

I vårt arbetssätt uppmuntrar vi barnen att prova olika lösningar, experimentera och reflektera kring sina erfarenheter. När något inte fungerar som tänkt ser vi det inte som ett misslyckande, utan som en viktig del av läroprocessen. Tillsammans med barnen undersöker vi vad som hände, funderar över möjliga lösningar och provar nya vägar vidare. På så sätt utvecklar barnen förståelse för sitt eget lärande och får erfarenhet av att uthållighet, nyfikenhet och reflektion leder till utveckling. Detta arbetssätt betyder också att vi uppmuntrar föräldrar till att förändra statiska perspektiv på lärande även i hemmet. Därför delar vi med oss av våra positiva tankesätt till familjerna så att de även kan användas hemma. Detta gör vi mest frekvent på Tyra men även på föräldramöten och andra föräldraträffar under året.

Hjärngympa (Neuro Mind Games)

Genom den nya pedagogiken

“Hjärngympa” utmanar vi barnen i deras utveckling och stimulerar hjärnans fulla potential. Lek- och spelbaserade aktiviteter har positiva effekter på barns hjärnkapacitet och barn i förskoleåldern är extra mottagliga eftersom hjärnan utvecklas mycket snabbt under denna period. Träning av förskolebarns exekutiva funktioner, genom bland annat lek och strukturerade aktiviteter (hjärngympaövningar), stärker deras mentala och sociala förmågor. Det stimulerar hjärnans nätverk och neuroplasticitet, vilket leder till mätbara förbättringar inom flera områden:

- Kognitiv förmåga: Bättre arbetsminne, koncentration, fokus och uppmärksamhet.
- Självreglering: Stärkt impulskontroll och förmåga till självreglering.
- Problemlösning: Ökad flexibilitet i tänkandet, samt förbättrad handlingskraft, strategiskt tänkande, planeringsförmåga och stegvis problemlösning.
- Social utveckling: Positiv inverkan på det sociala samspelet.

(Scionti, N., Cavallero, M., Zogmaister, C., & Marzocchi, G. M. 2020) och (Gibb, R., Coelho, L., Van Rootselaar, N. A., Halliwell, C., MacKinnon, M., Plomp, I., & Gonzalez, C. L. R. 2021).

Hållbarhet och framtidstro

Hållbarhet är en naturlig del av vår verksamhet. Vi värnar om vår jord och lär barnen att visa omtanke om djur, människor och vår gemensamma miljö. Genom odling, återbruk, utforskande och vistelse i naturen får barnen uppleva glädjen i att ta hand om naturen omkring sig och en förståelse av att vi tillsammans bygger framtiden. Vi vill att barnen ska få växa upp med hopp, ansvarskänsla och framtidstro – med känslan av att framtiden är ljus och att vi tillsammans kan skapa en trygg, hållbar och omtänksam värld.

På vår förskola lägger vi grunden, med värme, gemenskap, tydliga rutiner och positiva upplevelser skapar vi en miljö där barnen får känna trygghet, glädje och tillit till sig själva och sin omvärld. Vi arbetar medvetet för att varje barn ska känna sig värdefull och betydelsefull, genom att ta sina tankar på allvar och ge dem verktyg att aktivt påverka både sin vardag och framtid på ett meningsfullt sätt.

På förskolan lägger vi fokus på ett lösningsfokuserat förhållningssätt där barnen uppmuntras att prova, tänka nytt och hjälpas åt. Genom lek, samtal och gemensamma upplevelser utvecklar barnen förståelse för att små handlingar kan göra stor skillnad – både för andra människor och för miljön omkring oss.

Omsorg, utveckling och lärande

För att ge en samlad bild av förskolans SKA-arbete har vi sammanställt de fyra avdelningarnas redovisningar till en gemensam bild. Sammanställningen synliggör verksamhetens gemensamma fokus och progression i relation till läroplanens mål.

Höstterminen 2025	Vårterminen 2026
Normer och värden - regler, vänskap, samspel och konflikthantering, jaget, mitt och ditt Språk och kommunikation - bokstäver, bokstavsljud, siffror och att skriva sitt namn Språkutveckling - högläsning, vardagssituationer, lek Lek och lärande - fantasi, lek, nyfikenhet och att våga prova nya saker	Kreativt utforskande och gestaltning - skapande, färg, form, musik, dans, drama och arbete med olika material Naturvetenskap och utforskande - natur, vatten, växter, djur, experiment, rymden, planeter och gravitation. Teknik och problemlösning - konstruktion, bygglek, vardagsteknik, tekniska lösningar och att prova olika strategier.

Inriktningen på enhetens kvalitetsarbete ska vara de nationella mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (4 kap. 5 § skollagen).

Systematiskt kvalitetsarbete HT 2025

Varför / syfte

Syftet med höstterminens primära arbete var att skapa trygga och inkluderande barngrupper där barnen utvecklade förmågan till samspel, hänsynstagande, uttrycka känslor och hantera konflikter. Trygghet och goda relationer är en viktig grund för barnens utveckling och lärande. När barnen känner sig trygga med pedagoger, kamrater och miljöer ökar deras möjlighet att delta, uttrycka sina tankar, prova nya saker och våga misslyckas och försöka igen. Språket är en viktig förutsättning för delaktighet och kommunikation. Genom att tidigt få utveckla sitt ordförråd och använda språket i olika miljöer och sammanhang skapas bättre förutsättningar för barnen att delta i lek, samspel och undervisning. Syftet var att undersöka lekens betydelse för barnens lärande. Med leken som central utgångspunkt analyserar vi hur pedagogisk närvaro och engagemang möter barnens lärande. Vårt fokus är att undersöka hur pedagoger – genom aktivt deltagande, stöttning och miljöanpassningar – skapar förutsättningar som utmanar och uppmuntrar alla barn att expandera sin lek, prova nytt och våga delta.

Nulägesbeskrivning – HT 2025

Barnen visar stort intresse för lek, skapande, konstruktion, litteratur, sång, rörelse och att utforska olika miljöer och material. De tar delvis egna initiativ till lek och samspel och visar varierande kunskaper inom språk, bokstäver, motorik och socialt samspel. Ett återkommande utvecklingsområde på vår förskola är språk och kommunikation eftersom barnen har så varierande språkliga förutsättningar och begreppsförståelse. Vi såg även behov av att fortsätta stärka finmotorik, självständighet, relationsskapande och förmågan att uttrycka tankar och känslor.

Hur gör vi? – HT 2025

Höstterminen inleds med fokus på att skapa trygga grupper och väcka barnens nyfikenhet för sitt eget och gruppens lärande. Genom närvarande pedagoger, tydliga rutiner, goda relationer och ett lyhört förhållningssätt skapar vi ett tryggt och tillåtande klimat där barnen kan känna tillhörighet och delaktighet. Pedagogerna använder svenska och barnens modersmål för att stärka barnens möjligheter att förstå och uttrycka sig. Språket stimuleras kontinuerligt genom samtal, högläsning, berättande, rim, ramsor, sånger, språklekar samt arbete med bokstäver, bokstavsljud och begrepp. Leken är kärnan i undervisningen och används som

arena för både lärande och socialt samspel. Pedagogerna är närvarande och stöttar barnen genom samtal, öppna frågor och genom att sätta ord på känslor och handlingar. Barnen får möjlighet att utveckla turtagning, samarbete, konflikthantering och strategier för att komma in i och utveckla lek. Barnens inflytande stärks genom att deras idéer, intressen och önskemål tas tillvara. De får göra egna val och vara delaktiga i gemensamma beslut, vilket skapar engagemang och ansvar för den egna vardagen. Undervisningen anpassas utifrån barnens olika förutsättningar genom mindre grupper, repetition, konkret material och stegvis progression. Pedagogerna följer barnens utveckling genom observation, dokumentation och reflektion och använder detta som grund för att anpassa undervisningen och ge barnen nya, lagom stora utmaningar.

Resultat – HT 2025

Barnen visar en positiv utveckling inom socialt samspel, detta vet vi eftersom, de har blivit tryggare i gruppen, visar större förståelse för gemensamma regler, turtagning och tar större hänsyn till varandra. Tydliga rutiner, bildstöd, repetition, anpassningar och närvarande pedagoger har bidragit till ökad trygghet, delaktighet och utveckling. Barnens ökade intresse för samtal, berättande, språklekar, bokstäver och bokstavsljud synliggör på deras språkutveckling. Fler barn känner igen bokstäver, skriver eller försöker skriva sitt namn och använder flera språkliga begrepp för att uttrycka känslor, behov och tankar. De leker mer tillsammans, delar med sig och hjälper varandra. Barnen tar också fler initiativ i leken, vågar prova nya idéer och material och deltar i leken under längre stunder. Barnen visar en ökad förmåga att bibehålla koncentrationen under längre stunder.

Systematiskt kvalitetsarbete VT 2026

Varför / syfte – VT 2026

Syftet med vårterminens arbete var att ge barnen möjlighet att utveckla sin kreativitet, nyfikenhet och lust att utforska genom multimodala uttrycksformer och gestaltning,

naturvetenskap och teknik. Detta gjorde vi genom att möta barnens intresse kring rymden. Barnen skulle få möjlighet att prova olika material och kreativa uttryckssätt samt undersöka, experimentera, konstruera och hitta egna lösningar. Ett viktigt syfte var även att utveckla pedagogernas förmåga att undervisa inom naturvetenskap och teknik samtidigt som vi skapade en undervisning där barnens frågor, intressen och egna idéer fick påverka innehållet.

Nulägesbeskrivning – VT 2026

Barnen visar stort intresse för att skapa, leka, undersöka och utforska. De är nyfikna på hur saker fungerar och vill gärna prova olika material, bygga, konstruera och experimentera. Barnen har varierande erfarenheter inom kreativt utforskande, gestaltning, naturvetenskap och teknik. Vi ser behov av att fortsatt ge barnen möjligheter att ställa frågor, undersöka, resonera, prova egna lösningar och utveckla tilltro till deras egna förmågor.

Hur gör vi? – VT 2026

Pedagogerna erbjuder varierade möjligheter till skapande, konstruktion, experiment och utforskande. Barnen får använda olika lärmaterial, verktyg och tekniker samt uppmuntras att prova, förändra och hitta egna lösningar. Naturvetenskap introduceras genom samtal, böcker och bilder. Rymdtemat bjuder på naturliga tillfällen för experiment och utforskande i både inne- och utomhusmiljö. Barnen får undersöka exempelvis natur, vatten, växter, djur, rymden, planeter, kraft samt gravitation. Pedagogerna använder barnens frågor och funderingar som utgångspunkt och ställer öppna frågor som uppmuntrar till reflektion och problemlösning.

Teknik integreras i bygglek, konstruktion och vardagliga situationer. Barnen får konstruera, bygga och undersöka hur olika material och enkla tekniska lösningar fungerar. Estetiska uttrycksformer används för att erbjuda barnen olika sätt att kommunicera, undersöka och bearbeta sina erfarenheter genom exempelvis bild, form, skapande, musik, drama, rörelse och fantasilek. Pedagogerna använder repetition, konkreta material, mindre grupper och anpassningar för att göra undervisningen tillgänglig. Observationer, dokumentation och reflektion används för att följa barnens lärande och utveckla undervisningen.

Resultat - VT 2026

Barnen visar ett ökat intresse och större självförtroende för att skapa, experimentera, konstruera och undersöka. De vågar i större utsträckning prova nya material och tekniker och visar stolthet över sina egna skapelser och lösningar. Inom naturvetenskap har barnen utvecklat fler begrepp och visar större nyfikenhet på naturvetenskapliga fenomen. De ställer frågor, resonerar och deltar aktivt i experiment och undersökningar. Rymdtemat bidrog till stort engagemang och gav barnen möjlighet att utveckla förståelse för astronauter, planeter, gravitation och rymden med mera. Inom teknik

visade barnen ökad förståelse för att material, konstruktioner och verktyg kan användas på olika sätt. De provade olika lösningar, byggde om och försökte igen när något inte fungerade. Vi ser också att arbetet med estetiska uttrycksformer har stärkt barnens kreativitet, fantasi och tilltro till den egna förmågan.

Under läsåret 25/26 arbetade vi med *hjärngymna* genom olika övningar, lekar och utmaningar som syftat till att utveckla barnens motorik, koordination och kognitiva förmågor, samtidigt som aktiviteterna gett pedagogerna möjlighet att utvecklas i sitt arbete.

Sammantaget visar resultaten att ett utforskande arbetssätt där barnen får prova själva och pedagogerna stöttar genom frågor, material och lagom utmaningar, har bidragit till barnens utveckling inom terminens tre fokusområden.

Analys – Vad gjorde pedagogerna som ledde till barnens utveckling?

Resultatet visar att vårt fokus på att skapa trygga grupper och tydliga dagliga rutiner i början av terminen lade en stabil grund för barnens lärande. Genom att barnen har varit med och skapat gemensamma regler har de utvecklat en högre delaktighet och större tilltro till sin egen förmåga.

Framgångsfaktorn i vårt arbete med språk, naturvetenskap och teknik har varit vårt tematiska och utforskande arbetssätt.

Rymdtemat har fungerat som en röd tråd som väckt barnens nyfikenhet och engagemang.

Att i metoden har använt barnens egna frågor som utgångspunkt, och mött dem med öppna frågor snarare än färdiga svar, har utmanat dem till att reflektera, ställa frågor och våga prova egna lösningar.

Vi kan också se att användandet av estetiska uttrycksformer, konkreta material och anpassningar i mindre grupper har gjort undervisningen tillgänglig för alla. Det har gett barnen de verktyg de behöver för att kommunicera och bearbeta sina erfarenheter utifrån sina egna förutsättningar, vilket har lett till ökad självsäkerhet och stolthet över det egna skapandet.

Vi använde materialet från Hjärngymnan och introducerade varannan vecka två nya övningar, en anpassad för inomhusgrupperna och en för utomhusgruppen. Genom att skicka hem veckans ord och utvalda övningar involverades vårdnadshavarna, vilket skapade ökade möjligheter till repetition i hemmiljön, stärkte samverkan mellan förskola och hem samt bidrog till en ökad förståelse och ett större intresse för verksamheten. Vi såg att barnens kunskaper och färdigheter utvecklades när de fick möjlighet att använda och repetera sina kunskaper i olika trygga miljöer, vilket tydliggjorde värdet av att skapa lärande även utanför förskolan.

Inom hjärngymnan har vi arbetat med speciella övningar, lekar och utmaningar som varit utvecklande både för barnen och för personalen. Vi märkte att personalen tyckte att vissa

övningar var svåra att utföra, kanske för att hjärnhalvorna inte fått träningen tidigare. Barnen hade lättare för att lära sig moment som innebär motsatta rörelser, till exempel snurra högerhanden åt höger och högerfoten åt vänster.

Förutsäggande tankar – förväntade effekter, en analys över tid

Vi förväntade oss att trygga rammar, närvarande vuxna och möjlighet till inflytande skulle stärka barnens delaktighet, motivation och sociala samspel. Vi trodde även att tid, öppna material och återkommande aktiviteter skulle främja fantasi, kreativitet och utveckling av färdigheter. Genom att anpassa aktiviteter och stimulera språket i olika sammanhang förväntade vi oss att fler barn skulle kunna delta, utveckla sin kommunikation och känna ökad trygghet och gemenskap.

Resultaten ger stöd för flera av dessa antaganden. Det är särskilt tydligt kring trygghet, repetition, delaktighet, motorik och socialt samspel.

Analys – lekens betydelse för barns lärande och relationella förmåga

Analysen av pedagogernas arbete under höstterminen 2025 och vårterminen 2026 visat att *leken har haft en central betydelse för barnens kognitiva utveckling, identitetsfostran och relationella förmåga*. Pedagogerna har i stor utsträckning arbetat lekresponsivt genom att vara närvarande i barnens lek, följa deras initiativ, ställa frågor, tillföra material och ge stöd när det behövs. Detta har gjort det möjligt att fånga barnens nyfikenhet och omvandla den till lärande. Pedagogernas arbetssätt kan också förstås utifrån "learning by doing", där barnen lär sig genom att själva vara aktiva och får prova sina idéer.

Här blir även *samspel med andra betydelsefullt*. Dokumentationen visar att *barnen blivit tryggare, tagit fler initiativ, lekt tillsammans under längre stunder och i större utsträckning hjälpt och inspirerat varandra*. Leken har därmed fungerat både som en social arena och en lärandemiljö. Den har gett barnen möjlighet att utveckla språk samtidigt som de utvecklat relationer, motorik, fantasi och problemlösningsförmåga.

Lekens betydelse för lärande och social utveckling

Genom lek har barnen fått möjlighet att kommunicera, samarbeta, lösa problem, utveckla matematiska och språkliga begrepp samt utforska genom att bygga, prova och göra om. När lärandet utgått från barnens egna intressen, exempelvis rymdtemat, har motivation och uthållighet ökat, samtidigt som leken gett barnen möjlighet att öva på att lyssna, vänta på sin tur, kompromissa, hantera konflikter och inkludera varandra. Pedagogerna har även anpassat leken för att skapa delaktighet för alla barn, vilket visar att leken är en central del av förskolans undervisning och en viktig arena för både lärande och relationsskapande. *Leken har haft stor betydelse för barnens språkutveckling, lärande och förmåga till samarbete.*

Vad kunde vi gjort bättre?

Framåt ser vi behov av att ge barnen större ansvar i konflikthantering och ännu mer utrymme att formulera egna idéer, lösningar och påverka aktiviteterna. Språket behöver integreras ytterligare i vardagens alla situationer, samtidigt som dokumentationen i lärmiljön kan göras enklare för att användas mer aktivt tillsammans med barnen. Vi vill även fortsätta med repetition, men successivt öka svårighetsgraden och variera innehållet för att skapa fortsatt stimulans och nya utmaningar för barnen.

Lärmiljö

Vi tillhandahåller en mångsidig och rik lärmiljö genom att ha upplevelsebaserad pedagogik i olika omgivningar i och utanför förskolan. I detta ingår olika aktiviteter såsom bowling, ridning, simning, skridsko, barntrafikskolan, teater, konsert och bio. Varannan vecka har de äldsta barnen utomhuspedagogik, där de får utforska stadens parker, lekplatser, bibliotek (stort samarbete med bibliotekarien på Rosengårdens bibl.) och

naturområden. Det pedagogiska innehållet anpassas kontinuerligt efter både årstid och tema. På vår förskola skapar vi en levande lärmiljö som förändras efter terminens tema. Vi utgår alltid från barnens intressen och inflytande när vi planerar våra aktiviteter. Fantasin är alltid med, stolar, bord och några filtar blir en grotta. Vi har ett stort utbud av att innehållsrikt pedagogiskt material. Medvetandegörande pedagogik för hållbarhet. Här kan en skokartong bli ett tittskåp och många kartonger blir ett ABC hotell. Förskolans utemiljö genomgår under hösten en omfattande upprustning. Genom samråd har önskemål samlats in från både personal, barn och vårdnadshavare. Som ett första steg planterade vi tillsammans bärbuskar och häckplantor i våras för att framåt skapa en grönare miljö. Under hösten förverkligas flera av barnens specifika önskemål, vilket inkluderar en ny klätterställning med rutschkana, en gräsmatta med fotbollsmål samt en station för vattenlek.

Språkutveckling och modersmål

Enligt skollagen (2010:800, 8 kap. 10§) samt läroplanen för förskolan (Lpfö 18) har förskolan ett lagreglerat uppdrag att stärka barnets språkutveckling för att undanröja hinder och ge alla barn likvärdiga förutsättningar (nyanserat talspråk och ordförråd) inför skolstarten. Samtidigt som modersmålet integreras i barnens dagliga utbildning.

Eftersom samtliga barn i vår verksamhet har ett till tre olika hemspråk, blir uppdraget att undanröja hinder och ge alla individer likvärdiga förutsättningar inför skolstarten helt centralt. Den vetenskapliga grunden visar att barn vars föräldrar aktivt utvecklar

modersmålet hemma får starkare kognitiva fördelar, eftersom ett starkt hemspråk ger en djupare språklig medvetenhet och därmed en högre förmåga att ta till sig det svenska språket. För att möta detta tillämpar vi ett interkulturellt förhållningssätt som stärker barnens identitetsutveckling, samtidigt som vi samarbetar systematiskt med föräldrarna kring barnens tvåspråksutveckling och uppmuntrar till användning av litteratur på modersmålet i hemmet.

I det dagliga språkfrämjande arbetet är alla vuxna på förskolan betydelsefulla språkliga förebilder (Rand & Morrow, 2021). Genom att erbjuda en nära och ömsesidig relation där pedagogen stöttar barnet, så kallad scaffolding, stärks de yngsta barnens språkutveckling väsentligt (Weisleder & Fernald, 2013). En konkret metod i vår undervisning är den dagliga högläsningen (Rand, M. K., & Morrow, L. M. 2021), där barnen själva får inflytande genom att välja "veckans bok". Genom att boken läses upprepade gånger fördjupas barnens språkförståelse, vilket skapar naturliga utrymmen för återkommande samtal om ord, uttryck och språkuppbyggnad, något som vi sedan följer upp systematiskt med hjälp av läsloggar. Skolverket betonar att personalens utbildningsbakgrund och barngruppernas storlek är helt avgörande för förskolans kvalitet.

I detta arbete utgör våra flerspråkspedagoger en central resurs som höjer verksamhetens kvalitet på flera nivåer. De förser arbetslagen med anpassat material och tydliggörande metoder, samtidigt som de skapar stor trygghet med sin språkliga stöttning, vilket underlättar såväl inskolningar som den löpande samverkan med barnen och deras familjer. För att ytterligare utmana och utveckla vår undervisning inför hösten ser vi fram emot att implementera Skolverkets nya nationella stödmaterial, Språkträdgården, som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet för att följa upp barns språkutveckling.

Anpassat stöd

"Förskolan ska särskilt uppmärksamma barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans eller särskilt stöd. Alla barn ska få en utbildning som är utformad och anpassad så att de utvecklas så långt som möjligt. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans ska få detta utformat utifrån sina egna behov och förutsättningar" Skolverket (2025).

Under den första tiden efter barnets början på förskolan gör förskollärarna löpande iakttagelser. De observerar barnens samspel, kommunikation och delaktighet under hela dagen. Genom dessa systematiska tvåspråkiga observationer kan pedagogerna tidigt identifiera och särskilja språksvårigheter från andra utvecklingsbehov. Vid varje förskolläraryrforum och personalmöte har förskolan som stående punkt att diskutera barn i behov av anpassningar, vilka vi kallar "roliga barn". Om vi uppfattar signaler från barnet om utökat stödbehov lyfts detta omgående med rektor. Vi tar

kontakt med föräldrar och utbyter information och erfarenheter, om vad vi upplever på förskolan respektive hemma. Ibland mynnar samtalen ut i att vi, beroende på omständigheterna, rekommenderar besök hos logoped eller ansökan till BUP.

För att skapa en mer tillgänglig utbildning för barnet sätter förskolan direkt in stöd i form av till exempel anpassningar i lärmiljön, tydliggörande pedagogik, kommunikationsstöd samt ev mindre gruppindelningar. Många barn deltar i våra extra anpassningsgrupper som vi särskilt anordnar för dem 2-3 ggr per vecka enligt schema. Ibland går barnen bara en till två månader i anpassat stöd, efter avstämningar mot uppsatta mål byter vi barn. Vi använder en strukturerad kartläggning och om större behov föreligger samlas allt i en handlingsplan där vi beskriver åtgärder, genomförande samt utvärdering/uppföljning. Handlingsplanen gör förskollärare och rektor gemensamt och i samverkan med föräldrar.

Verksamhetens förutsättningar under läsåret har påverkats av att en större andel barn än tidigare har varit föremål för olika utredningar och diagnostiseringar. De externa utlåtandena handlade främst om språkstörningar, pragmatiska svårigheter men även autism, ADHD samt intellektuell funktionsnedsättning och selektiv mutism. På grund av detta fick pedagogerna strukturera upp verksamheten ännu mer med metodiska dagsscheman. De fick utöka visuellt stöd och bildstöd (TAKK/Bildschema/Tapping) för att förtydliga övergångar och instruktioner. All personal fick satsa mer på tydliggörande pedagogik för att minska stress och skapa struktur under dagen. Vissa barngrupper fick vi anpassa, särskilt undervisningsmomenten, för att stötta barnens koncentration och kommunikation samt ge en än mer tillgänglig lärmiljö för alla barn och minska behovet av särlösningar. Barnen med autism och adhd fick stora personliga insatser för att vi skulle klara vardagen. De extra resurser som tilldelades i slutet av läsåret för barnet med autism blev helt avgörande för att skapa arbetsro och höja kvaliteten i resten av verksamheten.

Arbetsgång för utredning av ett barns behov av särskilt stöd:

- Uppmärksamma och agera skyndsamt.
- Planera utredningen tillsammans.
- Steg 1 Kartläggning av förskolesituationen. När fungerar det? När uppkommer svårigheter?
- Steg 2 Pedagogisk bedömning. Vad behöver barnet i förskolesituationen? Är barnet i behov av särskilt stöd?
- Besluta om handlingsplan.
- Genomför särskilt stöd.
- Följ upp och utvärdera.

Särskilt stöd i förskolan

- **Förskollärare ger ledning och stimulans till alla barn.**
- **När ledning och stimulans inte räcker behöver förskolan ge mer ledning och stimulans och anpassa undervisningen utifrån barnets behov.**

Selektiv mutism. Under läsåret mötte vi för första gången ett barn med selektiv mutism i verksamheten. Detta gav nya utmaningar för att inkludera både barnet i och med gruppen och resten av förskolan men också hur barngruppen som helhet skulle jobba för att inkludera barnet. Pedagogerna påbörjade ett djupare arbete inom TAKK och ickeverbal kommunikation. Det blev många tillfällen att fundera på gemenskapande pedagogik samt hur vi kunde skapa ett delaktighetsfokuserat arbetssätt där även detta barn skulle kunna påverka sin vardag på förskolan.

Likvärdig utbildning; vårt arbete utgår från ett likabehandlingsperspektiv där alla barn ges samma möjlighet att utvecklas, men inte nödvändigtvis på samma sätt. Utbildningen anpassas efter varje barns behov och förutsättningar, med barnets utveckling som huvudmål. Vi är medvetna om att barn behöver olika stöd för att få likvärdiga möjligheter inför framtiden.

I enlighet med skollagen (SFS 2010:800, kap. 1 § 4) arbetar vi för att uppväga skillnader i barnens förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Undervisningen är ett viktigt verktyg, men vi tar tillvara hela dagens alla möjligheter till språkutveckling och lärande.

Samarbetet hem och förskola

Samarbetet mellan hem och förskola är en viktig grund för barnens trygghet, utveckling och lärande. Genom en nära och förtroendefull samverkan skapar vi tillsammans en helhet kring

barnet där hemmet och förskolan kompletterar varandra. Vår ambition är att alla familjer ska känna sig välkomna, delaktiga och betydelsefulla i verksamheten. I det dagliga mötet strävar vi efter en öppen, varm och respektfull kommunikation där vi möter varandra med samma förhållningssätt som vi möter barnen – med lyhördhet, förståelse och ett lösningsinriktat synsätt. Vi ser utmaningar och svårigheter som något vi kan hantera tillsammans genom dialog, samarbete och gemensam reflektion. Genom att skapa tillitsfulla relationer mellan hem och förskola lägger vi grunden för barnens högsta välbefinnande. Vid ett flertal tillfällen om året erbjuds föräldrar att medverka vid utflykter och barnaktiviteter.

Vi arbetar aktivt för att skapa olika mötesplatser där familjer och pedagoger får möjlighet att lära känna varandra även utanför den dagliga verksamheten. Minst en gång om året arrangerar vi ett gemensamt läger där barn, föräldrar och personal deltar tillsammans. Vi vistas på en kursgård i naturnära miljö nära sjö och skog, där familjerna får möjlighet att umgås genom lek, sång, dans, gemensamma måltider och olika aktiviteter som exempelvis paddling och skapande. Genom att dela upplevelser tillsammans stärks gemenskapen mellan familjer, barn och pedagoger, samtidigt som barnen får se viktiga vuxna samarbeta och skapa relationer tillsammans.

Föräldrar och barns röster lyfts fram och deras delaktighet i utvärderingen är väsentlig då all form av utvärdering ska utgå från ett tydligt barnperspektiv.

För att göra familjerna delaktiga i verksamhetens utveckling arbetar vi kontinuerligt med att inhämta tankar, idéer och synpunkter genom enkäter, samtal och möten. Samverkansmöten som mammakvällar och föräldraråd hjälper oss att kartlägga upplevelser och behov samt utveckla verksamheten utifrån barnens och familjens perspektiv.

Vi erbjuder även föräldrautbildningar och samverkar med olika samhällsaktörer, såsom familjehuset, för att skapa förståelse och ge stöd kring det svenska samhället, barns rättigheter och familjens möjligheter till stöd och delaktighet. Detta bidrar till ökad kunskap, delaktighet och inkludering för familjer med olika bakgrund och erfarenheter.

Förskolan fortsätter arrangera gemensamma "fixardagar" där familjer bjuds in att tillsammans med barn och pedagoger utveckla förskolans miljöer. Det kan handla om att plantera blommor och odlingar, måla, bygga och skapa nya lärmiljöer på gården eller bidra med idéer och praktiskt arbete. Genom detta skapas delaktighet, ansvarskänsla och en starkare känsla av gemenskap kring barnens miljö.

Vi arbetar även med:

- daglig dialog vid lämning och hämtning
- uppföljningssamtal och utvecklingssamtal där barnets lärande, trivsel och utveckling synliggörs
- pedagogisk dokumentation som gör barnens läroprocesser synliga för familjerna
- digital kommunikation för att dela information och verksamhetens innehåll
- traditioner, firanden och gemensamma aktiviteter där familjer bjuds in att delta
- ett interkulturellt och inkluderande arbetssätt där olika språk, kulturer och erfarenheter ses som en tillgång i verksamheten

Målet är en förskola där barn, familjer och pedagoger känner tillhörighet, trygghet och gemenskap. Detta ligger i linje med förskolans läroplan där utbildningen ska genomföras i nära och förtroendefull samverkan med hemmen, med barnets bästa och barnets utveckling i centrum.

Övergång och samverkan

Inför höstens skolstart förbereder vi föräldrarna redan under vårens utvecklingssamtal. Vi lägger stort fokus på övergången och erbjuder extra stöd till de familjer som behöver det

Eftersom Vasalundsskolan och Vasalunds Förskola har ett gemensamt förflutet som samma organisation och även idag har starka kopplingar så har vi ett löpande samarbete sinsemellan. Detta märks inte minst vid övergångar då sexåringarna ska börja skolan. Ca 90-99% av förskolans barn börjar på Vasalundsskolan vid skolstart. Under läsåret har vi brobyggande aktiviteter tillsammans med skolan, särskilt med förskoleklasserna. Det rör

sig oftast om gemensamma utflykter där barn och pedagoger har möjlighet att lära känna varandra under avslappnade former. Förskolan tar del av fsk-klassers lärmaterial och kan förbereda våra avslutande barn på det läromedel som används i skolan, vilket ger en röd tråd och pedagogisk kontinuitet. Under vårterminen blir träffarna mer frekventa och våra barn och pedagoger besöker skolan vid flera tillfällen. Innan sommaren har våra förskollärare en halvdags informationsutbyte och överlämningssamtal med mottagande pedagoger på skolan. Vid behov deltar även vårdnadshavare, specialpedagog och elevhälsa för att lyfta och samverka kring barnets specifika anpassningar. Om det finns skriftliga dokument / utlåtanden som kan vara värdefulla för barnets fortsatta progression så överlämnas dessa systematiskt (alltid med föräldrarnas samtycke). Vid mer omfattande behov startar vi samverkan kring barn som har extra anpassningar tidigare på våren för att skolan ska vara redo och ha allt (ev lokal-och/eller personalbehov) på plats innan hösten. Vid terminens början kan vi erbjuda personligt stöd i särskilda fall för en trygg skolstart. Genom rektors styrelseuppdrag i Vasalundsskolan och deltagande i Skolverkets utvecklingsprogram för "Riktade Insatser" (2026–2028) stärks även förskolans kompensatoriska uppdrag. Samverkan skapar en obruten röd tråd i barnens utveckling, där insikter från skolans kvalitetsarbete gör att förskolan kan sätta in rätt pedagogiska anpassningar i ett ännu tidigare skede inför skolstarten.

Som en del i vår samverkan med skolan bjuds våra äldsta barn in att delta även vid större skolevenemang, till exempel Vasalundsdagen, teater, friluftsdagar och läsdagar. Träffarna ger barnen större sammanhang och trygghet inför förändringarna vid skolstart. Vid övergång till externa skolor ligger ansvaret för skolsamverkan och besök primärt hos vårdnadshavarna. Förskolan bidrar till kontinuiteten i barnets utveckling genom skriftlig övergångsdokumentation eller muntlig överlämning per telefon till den mottagande skolan.

Klagomålsrutiner

Vasalunds förskola ser synpunkter och klagomål som en värdefull resurs i det systematiska kvalitetsarbetet. För att garantera trygghet, förtroende och ett starkt inflytande för barn och vårdnadshavare uppmuntras tidig återkoppling. Detta ger verksamheten möjlighet att skyndsamt utreda, åtgärda och utveckla utbildningens kvalitet.

Skriftlig blankett - Blankett för synpunkter finns i förskolans éntre och på vår hemsida, [Vasalunds Förskola](#)

Återkommande frågeställningar; varför vi är ute när det är kallt → Utevistelsen ger frisk luft, motorisk utmaning och minskar smittspridning, vilket stärker barnens hälsa även under de kalla månaderna. **Varför små barn måste sova under dagen på förskolan** → För de yngre barnen är sömnen en kritisk form av återhämtning. Den behövs för att bearbeta dagens intryck och ladda batterierna i en annars aktiv och fartfylld förskolemiljö. **Klagomål på hård källartrappa;** - åtgärd - vi klädde trappan med gummimatta

Sammanfattning av vårt arbete kring kränkande behandling och våra aktiva åtgärder mot diskriminering

Vasalunds Förskola arbetar systematiskt och förebyggande för en trygg, inkluderande och likvärdig utbildning där alla barn bemöts med respekt och ges möjlighet till delaktighet och inflytande. Arbetet utgår från Barnkonventionen, diskrimineringslagen och förskolans nolltolerans mot kränkande behandling och följer diskrimineringslagens fyra steg: undersöka, analysera, åtgärda samt följa upp och utvärdera. Personalen följer upp arbetet veckovis i förskolläraryrforum och månadsvis på personalmöten, samtidigt som barnens och vårdnadshavarnas erfarenheter kontinuerligt tas tillvara genom samtal, trygghetsronder, enkäter och olika möten. Identifierade risker eller händelser hanteras skyndsamt, dokumenteras och följs upp, med rektor som ytterst ansvarig, för att säkerställa att insatserna leder till en trygg och hälsofrämjande miljö för alla.

Sammanfattning - I vår dagliga verksamhet identifierar vi främst utmaningar i barnens relationella samspel och fria lek. De vanligaste incidenterna rör situationer av social exkludering, såsom att barn stängs ute från lekgemenskaper.

Händelse 1. Du får inte vara med, att systematiskt stänga ute ett specifikt barn från rollekar eller fysiska utrymmen (t.ex. i en lekhörna eller koja).

Händelse 2; I en situation där ett barn kommenterade ett annat barns hudfärg och uttryckte att barnet var fult på grund av att det var mörkhyat.

Aktuell diskrimineringsgrund: händelse 1, klassas som kränkande behandling eftersom det handlar om maktstrukturer i den fria leken där barnets värdighet kränks. Händelse 2, etnisk tillhörighet (hudfärg).

Åtgärder: I stunden: Pedagog klev in direkt och tryggade barnet samt markering mot den som kränkte. Värdegrundsarbete i barngruppen. Förskolan vidtog omedelbara åtgärder och inledde ett normkreativt arbete. **Förebyggande:** Pedagogerna styr lekar där reglerna är tydliga och alla automatiskt inkluderas. Arbetslaget lyfte det inträffade i samlingar med hjälp av normkreativa böcker och bilder. **Utvärdering:** Pedagogerna observerade leken framöver och följde upp barngruppens reflektioner på nästa avdelningsmöte. Uppföljningen av händelse 2 visade att inga nya incidenter har inträffade. Situationer av social exkludering händer då och då i grupperna så det är ett kontinuerligt arbete.

Roller och ledarskap i undervisningen

Förskolans pedagogiska ledarskap har under året stärkts genom ett målinriktat fokus på strategisk kompetensförsörjning och akademisk fortbildning på ledningsnivå. Rektor avslutade under 2024 den statliga Skolchefsutbildningen, vilket har fördjupat förskolans

förståelse för hela styrkedjan, systematiskt kvalitetsarbete samt huvudmannens och verksamhetens gemensamma ansvar för barnens utveckling och lärande.

För att ytterligare säkra och aktualisera förskolans rättssäkerhet och pedagogiska ledning har rektor under 2026 påbörjat det statliga Rektorsprogrammet (2026–2029). Att kombinera 26 års praktisk erfarenhet som rektor med Skolverkets senaste utbildningar ger förskolan en stark stabilitet. Det garanterar att verksamheten leds utifrån aktuell forskning, modern organisationsteori och uppdaterad skolförfattningskompetens. Detta har konkret bidragit till att vi under året har kunnat utveckla flera av våra rutiner.

Förskollärares ledarskap: Förskolläraren har det lagstadgade ansvaret och de fokuserar på det pedagogiska nära ledarskapet i undervisningssituationen samt leder arbetslaget. Det innebär bl a att planera och genomföra det utvecklande arbetet i mindre grupper, utforma tillgängliga lärmiljöer, säkra barnens delaktighet samt driva det normkreativa arbetet mot diskriminering.

Framåtsyftande strategier

Vårt första önskvärda läge är att varje barn garanteras de resurser och den tillgängliga lärmiljön de har lagstadgad rätt till för att nå sin fulla potential. Samhällsanalysen visar en markant ökning av barn med neuropsykiatriska svårigheter, vilket kräver ett ökat fokus på preventiva och hälsofrämjande insatser snarare än att bara anpassa oss till situationen. För att möta detta behov planerar vi riktade utbildningsinsatser för personal, vårdnadshavare och barn med fokus på hälsosamma livsstilsval som kost, rörelse, naturkontakt och digitala medier. Arbetet förankras genom befintliga kanaler som TYRA och föräldraråd, och vi vill etablera samarbeten med externa experter som läkare och idrottsorganisationer för att ge vägledning till både förskolan och hemmet. **Vårt andra önskvärda läge** är att samtliga barn lämnar förskolan med ett skolförberedande ordförråd på minst 5 000 aktiva och 7 000 passiva svenska ord för att effektivt kompensera för olika språkliga bakgrunder. Nuläget visar dock att en märkbar andel flerspråkiga barn inte når ett tillräckligt starkt ordförråd, vilket skapar en ojämlik utgångspunkt inför skolstarten och utmanas ytterligare av att många barn börjar förskolan sent, får en begränsad exponering för det svenska språket utanför förskolan eller har frånvaro. För att systematiskt minska detta språkgap implementerar vi till nästa läsår ett språkutvecklande arbetssätt genom verktyget Språkträdgården och organiserar barngrupperna i mindre kontextuella grupper där pedagogerna tar ett utökat ansvar för barngruppens progression. För att säkra en likvärdig utbildning fördelar vi resurser och tid till fortbildning inom flerspråkighet, språkutveckling och NPF för all personal. Detta samtidigt som vi aktivt informerar föräldrar om vikten av regelbunden närvaro, fördelarna med en tidig förskolestart samt betydelsen av att prioritera samarbetet med tvåspråksutveckling.

Framgångsfaktorer, rektors reflektioner

Vår självvärdering enligt Skolverkets mall bekräftar att verksamheten håller en hög kvalitet överlag. Vi ser starka resultat inom allt från systematiskt kvalitetsarbete och ledarskap till lärmiljö och ansvarsfördelning. Den mångåriga kontinuiteten i vår organisation har lagt grunden för tydliga roller, goda relationer och ett välutvecklat samarbete på samtliga nivåer. Dessa framgångsfaktorer sammanfattar de processer och arbetssätt som är avgörande för en gynnsam förskoleutveckling. Även om fokus ofta ligger på huvudmannanivån, visar våra resultat att organisationens alla nivåer i praktiken arbetar samordnat för att säkra en likvärdig utbildning med hög kvalitet för varje barn.

Förskolans systematiska kvalitetsarbete och uppföljning grundar sig i en mångsidig dokumentation av verksamheten. För att få en helhetsbild tar vi tillvara på befintliga underlag från bland annat olika enkäter, protokoll, medarbetarsamtal med personalen och observationer, utvecklingssamtal med barnen, vilket säkerställer att alla röster blir hörda i utvecklingsarbetet. Genom att koppla organisationens egna upplevelser till det nationella kvalitetssystemets delmål, indikatorer och förutsättningar skapas en helhetsbild. Detta underlag visar i sin tur hur verksamhetens kvalitet och likvärdighet kan utvecklas.

Vår framgång vilar på ett nära samarbete där min roll som ledare är att inspirera och kommunicera gemensamma mål med pedagoger, barn och föräldrar. Visionen för Vasalunds Förskola är tydlig: Genom en trygg, högkvalitativ utbildning i en lustfylld miljö lägger vi en stabil grund för barnens framtida lärande och fulla potential. Med utgångspunkt i läroplanen, barnens intressen och ett nära samarbete med hemmen arbetar vi från hjärtat med en stark samsyn som genomsyrar hela vår verksamhet.

För att förstå våra resultat analyserar vi noggrant verksamhetens unika förutsättningar. Vi ser att faktorer som resurser, personalens kompetens samt barnens socioekonomiska bakgrund och sammansättning har en direkt inverkan på förutsättningarna för lärande. Genom att identifiera våra specifika förutsättningar kan vi isolera de förklaringar som starkast bidrar till våra utbildningsresultat. Vårt önskvärda läge framåt är att bibehålla vår kvalitet och samtidigt vidareutveckla våra arbetssätt, så att vi proaktivt möter våra barngrupper och säkrar en fortsatt likvärdig utbildning.

Skolchef / Rektor

Aisha Lanker K

Huvudmannens kommentar och framtidsyftande åtgärder. Huvudmannen bekräftar Vasalunds Förskolas höga kvalitet som framkommit i självvärderingen och ställer sig helt bakom rektorns analys. För att förskolan ska lyckas fullt ut med sitt kompensatoriska

uppdrag, och möta de strukturella utmaningarna kring språkgap och neuropsykiatriska utmaningar (NPF), prioriterar huvudmannen stöd och insatser inför nästa läsår.

Huvudmannens bedömning av målområdena. Huvudmannen ser mycket positivt på förskolans arbete med att utveckla tillgängliga lärmiljöer och hälsofrämjande insatser inom kost och rörelse, samt på samarbetet med externa experter. Även den strukturerade språksatsningen bedöms vara betydelsefull för att främja likvärdighet, där det mätbara målet för barnens ordförråd samt implementeringen av Språkrädgården och ökat arbete i mindre grupper ses som väl valda strategier för att stödja barnens språkutveckling.

Huvudmannens beslutade åtgärder inför nästa läsår Inför nästa läsår avsätter huvudmannen resurser för riktad kompetensutveckling inom flerspråkighet, språkutveckling och NPF samt skapar ekonomiska förutsättningar för mindre barngrupper och avsatt tid för pedagogisk planering. Huvudmannen tar även ett centralt ansvar för att utveckla strategier som ökar vårdnadshavarnas kunskap om betydelsen av regelbunden närvaro, prioritering av tvåspråksutveckling och fördelarna med en tidig start i förskolan. För att säkerställa långsiktig hållbarhet ska nya rutiner och strukturer dokumenteras och förankras, så att det systematiska kvalitetsarbetet kan upprätthållas även vid eventuella framtida förändringar i personal och ledning.

Källförteckning

Lagar

Diskrimineringslag (2008:567). (2008). *Svensk författningssamling*. Sveriges riksdag.

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567/

Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter. (2018). *Svensk författningssamling*. Sveriges riksdag.

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20181197-om-forenta-nationernas-konvention_sfs-2018-1197/

Skollag (2010:800). (2010). *Svensk författningssamling*. Sveriges riksdag.

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800/

Styrdokument och myndighetsmaterial

Skolforskningsinstitutet. (u.å.). *Forskningssammanställningar*.

<https://www.skolfi.se/forskningssammanstallningar/>

Skolverket. (2013). *Förskoledidaktik med fokus på naturvetenskap och teknik*. Skolverket.

Skolverket. (2020). *Att ställa frågor och söka svar: Samarbete för vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet*. Skolverket.

Skolverket. (2025). *Läroplan för förskolan: Lpfö 18 reviderad 2025*. Stockholm: Skolverket

Skolverket. (2026a). *Guide till ändringar i förskolans läroplan – Lpfö 18 reviderad 2025*.

<https://www.skolverket.se/undervisning/forskolan/guide-till-andringar-i-forskolans-laroplan>

Skolverket. (2026b). *Kränkande behandling och diskriminering*.

<https://www.skolverket.se/styrning-och-ansvar/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/krankande-behandling-och-diskriminering>

Skolverket. (2026c). *Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet*.

<https://www.skolverket.se/kompetensutveckling/vetenskaplig-grund-och-beprovad-erfarenhet>

Skolverket. (2026d). *Åtgärder mot kränkande behandling*.

<https://www.skolverket.se/larande-och-trygghet/trygghet-vardegrund-och-arbetsmiljo/trygghet-och-studiero---forebygga-uppratthalla-och-agera/atgarder-mot-krankande-behandling>

Vetenskapliga publikationer

Gibb, R., Coelho, L., Van Rootselaar, N. A., Halliwell, C., MacKinnon, M., Plomp, I., &

Gonzalez, C. L. R. (2021). Promoting executive function skills in preschoolers using a play-based program. *Frontiers in Psychology*, 12, 720225.

<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.720225>

Dweck, C. S. (2015). *Mindset: Du blir vad du tänker* (K. Ashing, övers.)

Rahmqvist / Colorona. (u.å.). *Därför är det kreativa skapandet så viktigt för barn*.

<https://www.rahmqvist.se/colorona/sv/stories/darfor-ar-det-kreativa-skapandet-sa-viktigt-for-barn>

Rand, M. K., & Morrow, L. M. (2021). The contribution of play experiences in early literacy: Expanding the science of reading. *Reading Research Quarterly*, 56(S1), S239–S248.

<https://doi.org/10.1002/rrq.383>

Scionti, N., Cavallero, M., Zogmaister, C., & Marzocchi, G. M. (2020). Is cognitive training effective for improving executive functions in preschoolers? A systematic review and meta-analysis. *Frontiers in Psychology*, 10, 2812.

<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02812>

Weisleder, A., & Fernald, A. (2013). Talking to children matters: Early language experience strengthens processing and builds vocabulary. *Psychological Science*, 24(11), 2143–2152.

<https://doi.org/10.1177/0956797613488145>